

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

Факультет філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Кафедра української літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ доц. Гусєв С. О.
«_____» _____ 2020 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОБОВ'ЯЗКОВОЇ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

**Історія української літератури:
Дитяча література**

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, 03 Гуманітарні науки

спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)
035.01 Філологія. Українська мова та література

додаткової спеціальності 014.021 Середня освіта Середня освіта (Мова і
література (англійська))
014.02 Середня освіта (мова і література (польська))

Освітня програма Середня освіта. Українська мова і література,
англійська мова
Філологія. Українська мова та література. Середня
освіта. (мови і літератури (польська))

факультет Філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Вінниця – 2020 рік

Робоча програма «Дитячої літератури» для студентів за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), 035.01 Філологія. Українська мова та література, додатковою спеціальністю 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)), 014.02 Середня освіта (мови і літератури (польська)).

Мова навчання українська

«___» _____ 2020 р. __ с.

РОЗРОБНИК: Ткаченко В.І., кандидат філологічних наук, ст. викл.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри української літератури

Протокол від «2» вересня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри _____ А. П. Віннічук

«___» _____ 2020 р.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні навчально-методичної комісії факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха

Протокол від «9» вересня 2020 р. № 1

Голова НМК _____ Н. І. Кухар

«___» _____ 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Дитяча література»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, додаткова спеціалізація/спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка, 03 Гуманітарні науки	Обов’язкова	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), 035.01 Філологія. Українська мова та література Додаткова спеціальність 014.021 Середня освіта (Мова і література (англійська)), 014.02 Середня освіта (Мова і література (польська)) Освітня програма Середня освіта. Українська мова і література, англійська мова, Філологія. Українська мова та література. Середня освіта. Мови і літератури (польська)	РІК ПІДГОТОВКИ	
Загальна кількість годин – 60		1-й	1-й
		СЕМЕСТР	
		1-й	1-й
		ЛЕКЦІЇ	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -1,7 самостійної роботи студента -1,5	Ступінь вищої освіти бакалавр	16 годин	6 годин
		ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
		16 годин	6 годин
		ЛАБОРАТОРНІ РОБОТИ	
		-	-
		ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАНЯТТЯ	
		-	-
		САМОСТІЙНА РОБОТА	
		28 годин	48годин
ВИД КОНТРОЛЮ: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи (%) становить:

для денної форми навчання – 53,4 % ауд. занять, 46,6 % самостійної роботи.

для заочної форми навчання – 20 % ауд. занять, 80% самостійної роботи

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчання

2.1. Мета навчальної дисципліни «Дитяча література» – формувати у студентів здатність, засвоївши факти, поняття і закономірності, які забезпечують повноцінне сприйняття дитячої літератури з її специфікою, правильно оцінювати, інтерпретувати, використовувати літературні книги і дитячі твори у практиці викладання. Основна увага зосереджується на аналізі творчості найвидатніших митців, котрі працювали в царині дитячої літератури.

2.2 Завдання дисципліни:

- отримати цілісне уявлення про дитячу літературу як цілком самостійне історико-літературне явище, що відображає загальні тенденції розвитку української літератури;
- ознайомити студентів з основними творами, що входять у коло дитячого читання,
- осмислити жанровий розвиток літератури для дітей та юнацтва;
- навчатися самостійно аналізувати твори дитячої літератури;
- навчитися правильно відбирати та оцінювати художні твори дитячого читання;
- засвоїти основні особливості літератури для дітей XIX – початку XXI ст. у взаємозалежності особистості письменника і літературного процесу;
- усвідомити специфіку розвитку дитячої літератури у взаємодії та історично послідовному функціонуванні творчих напрямів: романтизму, реалізму, модернізму;
- поглибити вміння студентів аналізувати художні твори різних жанрів, розширити їх знання з культури та історії українського народу XIX -XX століття в контексті літератури для дітей;
- вчити студентів елементам наукової роботи при написанні рефератів та доповідей з питань, що виносяться на самостійне опрацювання.

2.3.Компетентності

1.1. Компетентності

2.3.1. Загальні компетентності:

- здатність до аналізу та синтезу;

- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями;
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства;
- здатність працювати в команді та автономно;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

2.3.2. Фахові компетентності:

- знання та розуміння основних шляхів і закономірностей розвитку дитячої літератури;
- здатність оцінювати та визначати роль і місце дитячого письменника в літературному процесі доби;
- здатність проводити літературознавчий аналіз художніх текстів визначених програмою;
- здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань;
- здатність послуговуватися різноплановими методами і способами перевірки знань з української літератури;
- здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово;
- здатність опановувати проблеми творчого процесу.

2.4. Програмні результати навчання

- знати основні теоретичні поняття з дитячої літератури;
- аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя;
- розуміти особливості жанрової системи української дитячої літератури; синтезувати основні особливості творчих напрямів і течій, специфіку творчого методу письменника, літературні тексти всіх жанрів;
- аналізувати художні твори в їх жанрово-видовій специфіці;
- організовувати процес свого навчання й самоосвіти;

- застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.
- використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.
- систематизувати отримані знання.
- здатність управляти процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учня.

3. Програма навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1 Дитячий фольклор і література XIX століття

ТЕМА 1. Українська дитяча література. Дитячий фольклор.

Інформаційний обсяг теми. Дитяча література органічна частина всієї художньої літератури; спільність історичного розвитку, творчого методу та ідейної спрямованості, жанрів, основної тематики, художніх засобів літератури для дорослих і дітей. Своєрідність дитячої літератури і читання, зумовлена їх виховною функцією і особливостями дітей різного віку. Література для дошкільного, молодшого й старшого шкільного віку. Висвітлення в літературі для дітей специфічних «дитячих» тем: тема дитинства, школи, моралі (що добре, а що погано). Популярність серед дітей таких жанрів і видів літератури, як казка, сюжетний вірш, оповідання про тварин, твори про школу, пригодницькі повісті, наукова фантастика, гумористичні твори та інші. Характерні риси літератури для дітей молодшого шкільного віку. Обсяг твору, ідейно-тематичний зміст, жанри. Сюжети. Образи дітей і дорослих. Мовно-художні засоби. Роль дитячої літератури в збагаченні уявлень і знань дітей про світ, в розвитку мови, в ідейно-політичному і морально-естетичному вихованні дітей.

Предмет вивчення. Специфіка курсу. Своєрідність дитячої літератури. Огляд сучасної української періодики та видавництва для дітей. Український фольклор. Проблеми дитячого фольклору та народний естетичний ідеал.

Тема 2. Давня українська література для дітей.

Інформаційний обсяг теми. Зародження і витоки української дитячої

літератури Х-ХІІ століття. Основні ідейно-тематичні напрями дитячої літератури ХІУ-ХУІІІ століття. Проблеми нової української літератури на західноукраїнських землях (Маркіян Шашкевич, Олександр Духнович).

Витоки дитячої літератури з часів Руси-України. Створення 863 року Кирилом і Мефодієм алфавіту. Виникнення перших шкіл, що пов'язане з іменем князя Володимира, який відкрив школу «книжного учення». Найпопулярніша книга – Біблія. Старий (Ветхий) і Новий заповіти. Перший повний її переклад було здійснено 1581 року («Острозька Біблія»). Серед біблійних книг велику популярність мав Псалтир. Його використовували для навчання дітей грамоти, для домашнього читання.

Апокрифи у дитячій літературі. Житійна література. Патерики, «отечники» – збірники, що містили невеличкі оповідання про життя монахів («отців») якоїсь країни чи якогось монастиря.

Тема 3. Нова українська дитяча література.

Інформаційний обсяг теми. Розвиток і становлення дитячої літератури у ХІХ столітті. Тарас Шевченко і дитяча література. Погляди митця на освіту і виховання. Твори Леоніда Глібова для дітей.

Погляди українського поета на освіту й виховання молодого покоління. «Буквар Южнорусский». Використання в ньому творів усної народної поезії. Т. Шевченко і діти. Твори Т. Шевченка в дитячому читанні. Поетичні картини рідної природи. Образність, ліризм і музичність мови. Використання засобів народної поезики. Вірші й уривки з поем: «Тече вода з-під явора», «Ой, діброво, темний гаю», «По діброві вітер виє», «Зоре моя вечірняя», «Дивлюся, аж світає» та інші. Проблематика і поезика віршів «Садок вишневий коло хати», «І досі сниться: під горою...», «Сон» («На панщині пшеницю жала...»), «На Великдень, на соломі...», «Мені тринадцятий минало», «І виріс я на чужині...», «І золотої й дорогої...». Поетична майстерність Т.Шевченка. Особливості художнього стилю.

Казки Марка Вовчка для дітей. Художня специфіка творів. Реальні й казкові риси. М. Салтиков-Щедрін про казки Марка Вовчка. Казка «Кармелюк». Героїко-романтичний характер твору, поетичні стильові та мовностилістичні засоби. Проблематика казки. Образна система казки «Кармелюк». Ідейне навантаження

твору. Казка «Дев'ять братів і десята сестриця Галя». Образи братів. Соціальний пафос твору. Історичні повісті «Невільничка», «Маруся». Тематика творів, поетика, ідейно-художній аналіз. Казка «Ведмідь». Ознаки реального та фантастичного у творі.

РОЗДІЛ 2.

Дитяча література ХХ – початку ХХІ століття

ТЕМА 1. Твори І. Франка і М. Коцюбинського для дітей.

Інформаційний обсяг теми. І. Франко – видатний теоретик і критик дитячої літератури, автор художніх творів для дітей. Ідейно-тематичне і жанрове багатство творів письменника для дітей. Літературно-естетичні та педагогічні погляди І. Франка. Широке використання І. Франком фольклорного матеріалу у створенні ним літературної казки для дітей. Збірка казок «Коли ще звірі говорили». Проблематика, образи казок для дітей. Персоніфікація тварин у казках: «Фарбований Лис», «Осел і Лев», «Вовк війтом», «Королик і ведмідь» та ін. Автобіографічні оповідання «Малий Мирон», «У кузні», їхні жанрові та мовностилістичні особливості. Майстерне змалювання психології дитини, образів дорослих.

Зв'язок творчості М. Коцюбинського для дітей з його педагогічним досвідом. Оповідання М. Коцюбинського «Харитя». Образ селянської дівчинки. Майстерність психологічного розкриття образів. Оповідання М. Коцюбинського «Ялинка». Роль пейзажів у творі. Оповідання «Маленький грішник». Проблематика і образи твору. Композиційна особливість та виховна спрямованість твору.

Тема 2. Творчість Лесі Українки і С. Васильченка для дітей.

Інформаційний обсяг теми. Ліричні поезії Лесі Українки для дітей молодшого віку. Вірші «На зеленому горбочку», «Вишеньки», «Літо красно» минуло», «Мамо, іде вже зима». Зв'язок із народною творчістю, особливість віршування й епітетики. Вірш «Місяць яснаєнький» (Мі) із циклу «Сім струн». Прозова казка Лесі Українки «Біда навчить». Сюжет казки. Яскраве гумористичне зображення птахів. Народність казки й виразність мови. Особливості типізації.

Казка «Лелія». Захоплюючий сюжет казки. Ідейне багатство, художня майстерність, музичність поезії Лесі Українки. Роль письменниці в розвитку української дитячої літератури.

С. Васильченко – класик дитячої літератури, один з видатних творців української дитячої літератури к. XIX – початку XX століття. Біографічні відомості. Зв'язок творчості письменника з його педагогічною діяльністю. Оповідання «Дощ», «Приблуда», «Басурмен», «Свекор», «Сирітське сонце» – про життя дітей селянської бідноти. Оповідання «Приблуда», повість «Авіаційний гурток». Образи дітей, їх участь у суспільно корисній праці. Образи вчителів. Роль і місце письменника в розвитку дитячої літератури.

Тема 3. Література для дітей 1917-1930-х років XX століття.
Інформаційний обсяг теми. Історична повість А.Чайковського «За сестрою». Своєрідність сюжету, композиції, художнього конфлікту. Поетикальний аналіз. Образ Павлуся. Специфіка художніх засобів характеротворення. Новаторські риси А.Чайковського у створенні характеру юного героя. Історичні образи запорожців у повісті «За сестрою». Фольклорне підґрунтя образотворення. Втілення рис українського національного характеру. Оповідання «Богданко» А.Чайковського. Ідейно-художній аналіз, образна система, проблематика.

Оповідання В. Винниченка для дітей. Збірка оповідань «Намисто». Характер проблематики. Образи знедолених дітей. Оповідання «Федько-халамидник». Майстерність письменника у розкритті дитячого внутрішнього світу. Образи оповідання. Оповідання В.Винниченка «Кумедія з Костем». Своєрідність засобів розкриття дитячого характеру. Проблематика й образи оповідання. Порівняльна характеристика образів Федька і Костя. Новаторство В.Винниченка у творенні дитячих характерів.

Тема 4. Література періоду 1940-1960-х років XX століття.
Інформаційний обсяг теми. Майстерність С.Черкасенка у змалюванні дитячих характерів у оповіданнях «Маленький горбань», «Безпритульні», «Яма». Поетикальні особливості творів. Своєрідність характеротворення в оповіданнях С. Черкасенка «Великодня ніч», «Сашків кінець». Засоби психологізації у творах.

Художньо-естетична концепція М. Стельмаха-письменника. Педагогічна діяльність, погляди на освіту та виховання. Автобіографічна повість М. Стельмаха «Гуси-лебеді летять». Проблематика, тема, ідея. Поетикальний аналіз. Образи повісті. Мова персонажів. Автобіографічна повість «Щедрий вечір». Ідейно-художній аналіз твору. Своєрідність поетики. Образна система повісті. Сатиричні засоби викриття людської скупості. Особливості мови персонажа. Характеристика образу Михайлика.

Тема 5. Новітня українська дитяча література 1970-1990-х років ХХ століття.

Інформаційний обсяг теми. О. Донченко. Педагогічна діяльність письменника. Багатство й актуальність тем і проблем у творах. Повість О. Донченка про школу «Школа над морем». Тема дружби і виховання дітей у колективі. Характеристика образів дітей у повісті «Школа над морем». (Сашко Чайка, Омелько Нагірний, Галина Кукоба, Олег Башмачний). Образи вчителів і вихователів у повісті «Школа над морем». Повість О.Донченка «Лісничиха». Проблематика, образи твору. Роль пейзажів.

М. Трублаїні – глибокий знавець Півночі. Тематика та ідейний зміст творів «Вовки гоняться за оленями», «Хатина на кризі». Ідейно-тематичний зміст повісті «Лахтак». Образи позитивних героїв (Кара, Вершомета, Запари, Черлока, Павлюка). Художня своєрідність стилю письменника. Пригодницькі сюжети повісті М. Трублаїні «Шхуна «Колумб». Образна система. Оповідання «Берег невідомого острова». Проблематика, образи твору.

Творчість Ю. Збанацького для дітей і молоді. Висвітлення теми героїзму українського народу в роки Другої світової війни. Повість «Таємниця Соколиного бору». Правдиве відображення партизанського руху в дні війни. Повість «Лісова красуня». Зображення дитячого героїзму. Образна система. Повість «Курячий бог». Показ характеру і внутрішнього світу, думок і почуттів маленького хлопчика. Типовість вражень, переживань і поведінки дитини, розкриті в повісті.

Поема В. Симоненка «Кирпатий барометр». Поетикальний аналіз. Лірика поета для дітей, основні мотиви, образи, проблематика. Художня своєрідність

поетичних казок В.Симоненка «Казка про Дурила», «Цар Плаксій та Лоскотон», «Подорож в країну Навпаки».

Повість В.Близнеця «Звук павутинки». Ідейно-художній аналіз твору. Образна система повісті. Повість В.Близнеця «Земля світлячків». Новаторство письменника у жанрі літературної казки. Образи повісті. Повість В.Близнеця «Женя і Синько». Майстерність автора у розкритті внутрішнього світу дітей у повісті. Поетикальний аналіз твору.

Оповідання Є.Гуцала «Лось», «Олень Август» в контексті дитячих творів. Майстерність автора у змалюванні характеротворчого пейзажу. Поетика твору. Проблематика й образи творів Є.Гуцала «Сільські вчителі», «Шкільний хліб». Ідейно-художній аналіз діалогії. Специфіка розкриття дитячого внутрішнього світу С.Гуцалом у творах «У гаї сонце зацвіло», «Сім'я дикої качки».

Своєрідність творення дитячих характерів у оповіданнях Гр. Тютюнника «Перед грозою», «Печена картопля», «В сутінки». Образ самотньої дитини, специфіка творення характеру в оповіданнях Гр. Тютюнника «Дивак», «Смерть кавалера». Проблематика й образи повісті Гр. Тютюнника «Климко». Ідейно-художній аналіз повісті Гр. Тютюнника «Вогник далеко в степу».

Особливості жанрової форми повісті-притчі Б.Харчука «Планетник», поетикальний аналіз. Система образів, тема, проблеми повісті Б. Харчука «Горохове чудо».

Тема 6. Новітня українська дитяча література кінця XX початку XXI століття.

Інформаційний обсяг теми. Огляд життя письменника В.Нестайка. Погляди на завдання дитячої літератури. Творчість В.Нестайка в контексті дитячої літератури. Загальний огляд творчості. Повість В.Нестайка «Тореадори з Васюківки». Своєрідність пригодницького жанру. Ідейно-художній аналіз повісті. Образи Яви й Павлиші з повісті В.Нестайка «Тореадори з Васюківки». Художні особливості творення дитячих характерів. Майстерність В.Нестайка у змалюванні внутрішнього світу дитини у повісті «Таємниця Віті Зайчика». Поетикальний аналіз повісті. Образна система повісті В.Нестайка «Таємниця Віті Зайчика». Художні засоби характеротворення.

Загальний огляд творчості Я. Стельмаха для дітей. Повість «Митькозавр із Юрківки». Ідейно-художній аналіз твору. Образна система повісті Я.Стельмаха «Митькозавр із Юрківки». Художня специфіка творення дитячих характерів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.		ЛК	ПЗ	ЛЗ	ІНД	С.Р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
РОЗДІЛ 1 Дитячий фольклор і література XIX століття												
Тема 1. Українська дитяча література. Дитячий фольклор.	6	2	2			2	10	2	2			6
Тема 2. Давня українська література для дітей.	4	2				2	6					6
Тема 3. Нова українська дитяча література.	6	2	2			2	8					8
Разом за розділом 1	16	6	4			6	24	2	2			20
РОЗДІЛ 2 Дитяча література XX – початку XXI століття												
Тема 1. Твори І. Франка і М. Коцюбинського для дітей.	10	2	2			6	8	2	2			4
Тема 2. Творчість Лесі Українки і С. Васильченка для дітей.	10	2	2			6	8		2			6
Тема 3. Література для дітей 1917-1930-х років XX століття.	8	2	2			4	6					6
Тема 4. Література періоду 1940-1960-х років XX століття.	6	2	2			2	6					6
Тема 5. Новітня українська дитяча література 1970-1990-х років XX століття.	8	2	4			2	8	2				6
Разом за розділом 2	42	10	12			22	36	4	4			28
УСЬОГО ГОДИН	60	16	16			28	60	6	6			48

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.	Дитячий фольклор. Специфіка жанрів.	2	2
2.	Здобутки Івана Франка як казкаря та прозаїка.	2	2
3.	Внесок Б.Грінченка у розвиток української дитячої	2	

	літератури.		
4.	Внесок Григора Тютюнника в українську дитячу літературу	2	
5.	Внесок Віктора Близнеця в українську дитячу літературу	2	
6-7.	Автобіографічна повість Анатолія Дімарова «На коні й під конем»	2	2
8.	Творчість шістдесятників для дітей	4	
УСЬОГО ГОДИН		16	6

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

7. Теми індивідуальних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1.			
2.			
УСЬОГО ГОДИН			

8. Самостійна робота

№	Назва теми	Денна форма	Заочна форма
1.	Григорій Сковорода	2	2
2.	Тарас Шевченко	2	3
3.	Леонід Глібов	2	3
4.	Іван Франко	2	5
5.	Леся Українка	2	3
6.	Євген Гуцало	2	4
7.	Віктор Близнець	2	4
8.	Григій Тютюнник	2	4
9.	Всеволод Нестайко	2	4
10.	Анатолій Дімаров	2	4
11.	Леся Воронина	2	4
12.	Марина та Сергій Дяченки	2	4
13.	Детективна проза Андрія Кокотюхи для дітей	4	4
		28	48

9. Індивідуальні завдання

Написати й оформити книгу з дитячої літератури на одну із запропонованих тем:

- «Світ лісового дитинства».
- «Казка про добру матір».
- «Казка про країну Інтернет».
- «Казка про смаколики».
- «Казка про людяність».

10. Методи та технології навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технологій викладання і навчання.

Пояснювально-ілюстративний метод: повідомлення інформації з використанням різних засобів з подальшим усвідомленням такої інформації та її фіксацією у пам'яті студентів. Найчастіше метод реалізується на лекціях у формі розповіді чи пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу тощо.

Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій. Метод є корисним для засвоєння основних понять.

Метод проблемного викладу навчального матеріалу передбачає створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам у їхньому аналізі з подальшим спільним розв'язанням поставлених завдань. Під час вивчення навчальної дисципліни викладач формує у студентів зразки наукового пізнання та вирішення проблемної ситуації.

Частково-пошуковий (евристичний) метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому студенти опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.

Дослідницький метод спрямований на залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних засобів обчислювальної техніки та інформаційно-комунікаційних технологій. При вивченні навчальної дисципліни студенти можуть виконувати науково-дослідні завдання з подальшим оформленням та оприлюдненням отриманих наукових результатів. При цьому викладач орієнтує студентів на проведення досліджень, долучає до їхньої самостійної організації.

Серед словесних методів навчання увагу акцентуємо на лекції, навчальній дискусії, диспуті, консультації.

Активізовано комп'ютерну презентацію, відеометоди поєднані з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання: дистанційними та мультимедійними.

Під час практичних занять будуть використані новітні мультимедійні та комп'ютерні технології: робота в парах, групове навчання, мозковий штурм.

На чільному місці перебуватиме індивідуальна науково-дослідна робота.

При викладанні навчальної дисципліни «Дитяча література» використовуються як традиційні, так і сучасні, зокрема особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні *технології навчання*. Зокрема, для активізації освітнього процесу передбачено застосування *проблемних лекцій, ділових ігор, занять-дискусій* тощо.

Лекції будуть органічно поєднуватися з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні

індивідуальних завдань тощо.

11. Критерії та методи оцінювання

Методи оцінювання: усні та письмові тести, проекти, презентації.

Поточний контроль буде проводитись на усіх видах аудиторних занять: лекціях, практичних, індивідуальних заняттях. Окремо буде оцінена самостійна робота з кожної теми.

Поточний контроль на усіх видах аудиторних занять реалізується такими методами: усного і письмового опитування, захисту лабораторних робіт, виступів на практичних заняттях, підготовка та демонстрація презентацій, портфоліо тощо, проведення контрольних робіт, колоквиумів.

Поточний контроль виконання самостійної роботи, в тому числі й індивідуальних завдань, здійснюється за усіма темами.

Метод підсумкового оцінювання: залік, який буде проведено у формі комп'ютерного тестування. За рішенням кафедри на залік відведено 20 балів. 80 балів студент може одержати за окремі форми навчальної діяльності: поточне засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи, за ІНДЗ, за підготовку наукових публікацій.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно з Критеріями оцінювання знань і вмінь студентів Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського за такими рівнями і критеріями:

Оцінка за шкалами ECTS, стобаловою, розширеною	Критерії оцінювання	Рівень досягнень студента
А 90-100 балів ВІДМІННО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні; комплексом знань та вмінь, який характеризується системністю. Застосування знань здійснюється на основі самостійного цілеутворення, побудови власних програм діяльності. Студент проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Студент спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення. Студент проявляє інтерес до актуальних проблем відповідного освітнього компонента, може під керівництвом викладача вибрати предмет наукового дослідження, проводити самостійну науково-дослідну роботу.	ВИСОКИЙ

В 80-89 балів ДУЖЕ ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на поглибленому рівні. Студент володіє комплексом знань та вмінь, який є частково-впорядкованим. У процесі застосування знань студент спроможний вибрати необхідний елемент комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.	ВИСОКИЙ
С 75-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на підвищеному рівні, може усвідомлено застосовувати знання та вміння для висвітлення суті питання. Комплекс знань частково-структурований. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Студент усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій тощо. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Студент спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій тощо. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.	ДОСТАТНИЙ
Д 60-79 балів ДОБРЕ	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на середньому рівні, може проілюструвати власними прикладами відповідь на питання, частково усвідомлює специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо, має знання про способи розв'язування типових задач, ситуацій тощо. Однак процес самостійного розв'язування задач, ситуацій тощо потребує опори на зразок. Навчально-пізнавальна активність студентів є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху. Використання засобів саморозвитку та самопізнання відбувається не усвідомлено.	ЗАДОВІЛЬНИЙ
Е 50-59 балів ДОСТАТНЬО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компоненту на середньому рівні. Має уявлення про специфіку навчальних та прикладних задач, ситуацій тощо. Виконання дій при роз'ясненні задач, ситуацій частково усвідомлюється, здійснюється частково правильно.	НИЗЬКИЙ
Ех 35-49 балів НЕЗАДОВІЛЬН О	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст основних розділів. Виконання окремих дій відбувається не усвідомлено, однак переважно правильно, навчально-пізнавальна активність мотивується ситуативно-прагматичним інтересом.	НЕЗАДОВІЛЬНО

F 0-34 балів НЕПРИЙНЯТО	Студент володіє понятійним і фактичним апаратом освітнього компонента на елементарному рівні, має уявлення про зміст окремих розділів. Виконання окремих методичних дій відбувається несвідомо, у більшості неправильно, навчально-пізнавальна активність проявляється лише у ситуаціях зовнішнього примусу.	
----------------------------------	--	--

12. Розподіл балів, які отримують студенти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ ТА САМОСТІЙНА РОБОТА																		Підсумкова контроль (залік)	Загальна кількість балів
РОЗДІЛ 1 – 32 бали							РОЗДІЛ 2 – 48 балів												
T1		T2		T3		Контрольна робота	T4		T5		T6		T7		T.8		Контрольна робота	20	100
Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.		Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.	Ауд.	СР.			
5	3	5	3	5	3	8	5	3	5	3	5	3	5	3	5	3	8		

Шкала оцінювання: сто балова, ECTS, розширена

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за розширеною шкалою
		Для екзамену, заліку, курсової роботи, практики
90-100	A	ВІДМІННО
80-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ
75-79	C	ДОБРЕ
60-74	D	ЗАДОВІЛЬНО
50-59	E	ДОСТАТНЬО
35-49	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО З МОЖЛИВІСТЮ ПОВТОРНОГО СКЛАДАННЯ
1-34	F	НЕПРИЙНЯТНО З ОBOB'ЯЗКОВИМ ПОВТОРНИМ ВИВЧЕННЯМ ДИСЦИПЛІНИ

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма дисципліни.
2. Робоча навчальна програма дисципліни.
3. Плани лекційних занять.
4. Плани практичних занять.
5. Плани самостійної роботи.
6. Конспект лекцій з дисципліни.
7. Індивідуальні завдання.
8. Питання і завдання до поточного контролю.
9. Питання до підсумкового контролю.

14. Рекомендована література

Основна

1. Мовчун А., Варавкіна З. Рідне слово. Українська дитяча література. У 2 книгах. Київ : Арій, 2007.
2. Славова М. Попелюшка літератури. Теоретичні аспекти літератури для дітей. Київ, 2002.
3. Українська дитяча література. Хрестоматія : у 2-х томах. Київ : Вища школа, 1992.
3. Українська література для дітей : хрестоматія / [упорядкув. О. О. Гарачковської]. Київ : ВЦ «Академія». 2011. 800 с.

Додаткова:

1. Бакіна Т. Сучасний фольклор школярів (Особливості творення й побутування) : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.07 «Фольклористика». Київ. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 1997. 24 с.
2. Будугай О. Пригодницько-шкільна повість для дітей 1960–1980-х років: жанрові особливості (О. Огульчанський, Б. Комар, А. Давидов) : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література». Херсон. держ. ун-т. Херсон, 2007. 20 с.
3. Буяльський Л. Поезія усного слова: Азбука виразного читання. Київ: Радянська школа, 1990.
4. Гнідець У. Концептуалізація розуміння сучасної літератури для дітей та юнацтва в світлі наукової критики [Електронний ресурс] // Література. Діти. Час. Т., 2011. Вип. 2. С. 25–35. Режим доступу: <http://www.chl.kiev.ua/key/Books/ShowBook/46>. Назва з екрана. Дата звернення: 12.06.13.
5. Гурбанська А. Віктор Близнець. Літературний портрет. Київ, 1998. 130 с.
6. Дзеверін І. Про В.Винниченка та його ранню прозу І. Дзеверін // Винниченко В. Краса і сила. Київ : Дніпро, 1989. С. 3–20.
7. Денисюк І. Розвиток української малої прози XIX – поч. XX століття. Львів, 1999.

8. Дитяча література і сучасність // Літературна Україна. 1988. 28 січня (до питання про авторську казку).
9. Дмитренко М. Українська фольклористика. Київ, 2001.
10. З живого джерела: Українські народні казки у записах та публікаціях українських письменників. Київ, 1990.
11. Іван Франко в школі. Збірник науково-методичних праць. Дрогобич: Коло, 2003. 260 с.
12. Кизилова В. Дитяча література: стан. Проблеми. Перспективи / В. В. Кизилова // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. Луганськ, 2006. № 10 (105) : Філол. науки. С. 58–61.
13. Кизилова В. Література для дітей та юнацтва як поліінтерпретаційний феномен / В. В. Кизилова // Вісн. Луган. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. – Луганськ, 2012. – № 3 (238) : Філол. Науки. С. 21–30.
14. Ключек Г. Поезія Тараса Шевченка: сучасна інтерпретація. Навчально-методичний посібник. Київ : Освіта, 1998. 237 с.
15. Костюк Г. Світ Винниченкових образів та ідей / Г. Костюк // Слово і час. 1990. №7. С. 12–26.
16. Кулик Ю., Орлик П. Слідами феї Моргани / Ю. Кулик, П. Орлик. Київ : Радянська школа, 1990.
17. Лановик З., Лановик М. Українська народна словесність. Посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / З. Лановик, М. Лановик. Львів : Літопис, 2000.
18. Леоненко О.С. Жанр фентезі в українській прозі кінця ХХ – початку ХХІ століття: автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.01 «Українська література» ; Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2010. 19 с.
19. Малець Л. Світ дитячої душі у творчості В.Винниченка (за матеріалами збірки «Намисто») // Українська мова та література. 1997. № 4. С. 1–3.
20. Міщенко Л. Леся Українка. Київ, 1986.
21. Мовчан Р. Українська проза ХХ ст. в іменах: Посібник. Київ, 1998.

22. Неділько В. Тарас Шевченко. Життя і творчість. Київ : Початкова школа, 1988.
23. Огар Є. Дитяча книга: проблеми видавничої підготовки. Львів: Аз-Арт, 2002. 160 с.
24. Папуша О. До проблеми методології досліджень феномену дитячої літератури // Матеріали VII Міжнародної наукової конференції «Франція та Україна: Науково-практичний досвід у контексті діалогу національних культур»: У 2-х томах. Т. 1: Філологічні науки. Дніпропетровськ : ДНУ, 2001. С. 34–35.
25. Папуша О. Дитяча література: на шляху теоретичного самоусвідомлення: рецензія // Філологічні студії. Тернопіль, 2002. Вип. 12. С. 119–125.
26. Пільгук І. Леонід Глібов (До 150-річчя з дня народження). Київ, 1997.
27. Сабат Г. Казки Івана Франка: особливості поетики. «Коли ще звірі говорили» —: монографія. Дрогобич : Коло, 2006. 360 с.
28. Хоменко Б. Подільськими стежками Михайла Коцюбинського. Вінниця, 2004.
29. Хропко П. Світло любові до людини. П. Хропко // УМЛШ. 1985. № 4. С. 23–31.

15. Інформаційні ресурси

URL-адреси сайтів з української літератури
Освітній онлайн-ресурс

<http://litmisto.org.ua/>

Електронна бібліотека української літератури

<http://www.utoronto.ca/elul/Main-Ukr.html>

Гуманітарний архів «Антропос»

<http://www.anthropos.net.ua/jspui/>

Архів журналу «Слово і час»

http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/sch/texts.html

Архів журналу «Дивослово»

<http://dyvoslovo.com.ua/archive/>